

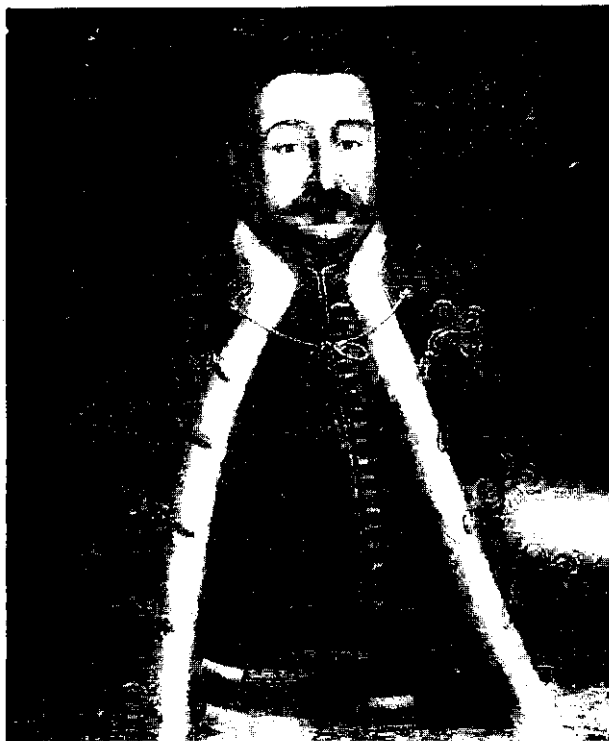
DIÁKJÖLÉTI MUNKA A FERENC JÓZSEF TUDOMÁNYEGYETEMEN 1872—1941

A magyar egyetemek a legrégebb időtől kezdve nagy gondot fordítottak hallgatóik szellemi képzésére és jellembeli nevelésére, de emellett nem hanyagolták el azt sem, hogy a diákok jólétéről gondoskodjanak. A középkori és a Mátyás király korabeli magyar egyetemek arra rászoruló hallgatóik részére lakást és ellátást, valamint ruhasegélyt is adtak.

E hagyomány szellemében kezdte meg működését 1872-ben Kolozsvárt a magyar állam által alapított egyetem is. Ez annál könnyebben volt lehetséges, mert Kolozsvárt már évszázadok óta működtek olyan intézmények, amelyek a szellemi képzés és a jellembeli nevelés mellett a diákok jólétéről is gondoskodtak. Így mindenekelőtt ezt a célt szolgálta a Báthory István erdélyi fejedelem által 1583-ban alapított szeminárium. A rendiség korában a szeminárium-ban nemesi és nem nemesi származású ifjak kaptak helyet s a szegénysorsú tanulók lakás- és ellátási segélyben részesültek; a szeminárium ezeket a segélyeket akkoriban a főnemesség és a nemesség adományaiból fedezte, a segélyezett ifjak pedig hálából a szemináriumot vezető rend földjein



A Báthory—Apor szeminárium



*Gróf Apor István
1640—1704*

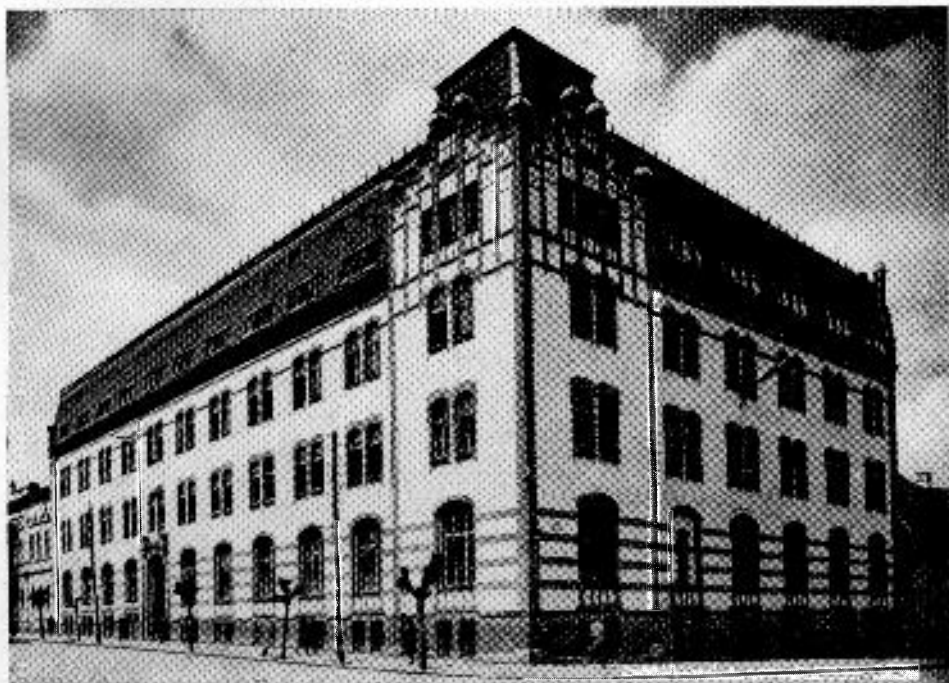
némely könnyebb munkálatban segédkeztek. 1700-ban Apor István nagy alapítványt tett a szeminárium javára és végrendeletileg is jelentékeny összeget adományozott azzal a meghagyással, hogy abból szegénysorsú papnövéndékek és nemesifjak ellátásában részesüljenek. Ez idő tájt a diákok száma 120—130 volt s a lakás- és ellátási segélyen felül még ruhasegélyben is részesültek. A szeminárium 1733-ban már a „Báthory-Apor Szeminárium“ nevet viseli az alapítóról és a nagy adományozóról elnevezve. A XVIII. század közepe táján s azóta a szemináriumban már joghallgatókat és tanárjelölteket is találunk. A szemináriumot

a jezsuita, majd később a piarista rend, valamint egyházmegyei világi papság vezette s az még ma is betölti régi hagyományokon nyugvó feladatát. 1892-ben létesült Kolozsvárt a piarista rend Kalazantinuma (23 férőhellyel), majd 1895-ben állította fel a református egyház a teológiai akadémiát (70 helyel).

A kolozsvári magyar tudományegyetem alapításakor — az egyházak támogatása mellett — elsősorban a magyar állam gondoskodott a tehetséges, de szegénysorsú egyetemi diákok hathatós támogatásáról, mégpedig főleg jelentékeny összegű és számú ösztöndíj létesítése által. A példát csakhamar követte Kolozsvár városa pályadíjak alapításával, Szamosújvár és több magánszemély pedig ösztöndíjak létesítésével.

A XIX. század utolsó évtizedeiben az egyetemi diákság jóléti támogatásának eszközei a tandíjelengedés és az ösztöndíjak voltak. Azonban a század utolsó éveiben már olyan újabb diákjóléti intézmények is kezdtek kibontakozni, amelyek azután a XX. században igen áldásos tevékenységet fejtettek ki.

A jelenleg „Gábor Áron Diákotthon“ néven elnevezett diákinternátus épülete volt az újszerű kezdeményezés első jele. Ugyanis 1890 táján mozgalom indult meg az egyetemi ifjúság körében azzal a céllal, hogy diákasztal (menza)



A Gábor Áron Diákotthon

létesíttessék a városban szerteszét étkező diákok részére. A mozgalom csakhamar az egyetemi tanárok körében és a város társadalmában igen nagy visszhangra talált s jelentékeny összegű adomány gyűlt össze. 1899-ben az egyetem tanácsától jóváhagyott alapszabályokkal megalakult az „Egyetemi Diákasztal — Mensa Academica“, melynek élén az egyetem tanácsa által kiküldött egyetemi tanár-elnök állt, a felügyelő bizottságban pedig az ifjúsági kari segítőegyesületek elnökei és a gyűjtőbizottság elnöke is helyet foglaltak. Özv. Peielle Istvánné 1888-ban, Szacs vay Sándorné, szül. br. Wesselényi Jozefa pedig 1896-ban tett nagyobb alapítványokat, úgyszintén a jogi kar és az orvosi kar tanárai, 1909-ben pedig Moldován Gergely egyetemi tanár is. A vallás- és közoktatásügyi- és a pénzügyminiszter jelentős államsegéllyel gyarapította a diákasztal vagyonát. A menza 1904-ig vállalkozókkal dolgozott, ezidőben egyetemi kezelés alá került, de még mindig csak bérelt helyiségekben. Már 1897-ben foglalkozott az egyetemi tanács diákotthon létesítésével s így a diákasztal és a diákotthon számára épület emelése vált szükségessé s az építés 1909-ben kezdődött meg. A következő esztendőben történt meg a menza épületének ünnepélyes felavatása, ami a kezdeményezés terén különös érdemeket szerzett professzoroknak: *Pósta Béla*, *Schneller István* és *Apáthy Istvánnak* sikere volt. Az új épületben 300 hallgató étkeztetett és egyben 44 internátusi férőhely is volt. A felügyelő bizottság titkári tisztét 1910-től 1919-ig *Buday*



*Régi városfal-maradvány a Fogoly-utcában,
a Gábor Aron Diákotthon mögött*

Árpád töltötte be, aki azután az egyetem menekülése után Szegeden folytatta ezirányú működését. A világháború alatt, 1915-ben hadikórházzá rendezték be az épületet s 1919-ben az idegen uralom vette birtokba.

A második jelentős intézmény volt a kolozsvári „Tanítók Háza“, melynek épületében jelenleg az „Eötvös József Diákotthon“ nyert elhelyezést. 1902-ben ugyanis Kolozsvár városa elhatározta, hogy a Tanítók Háza céljára ingyen enged át területet, amire az építkezés azonnal megindult s a következő évben be is fejeződött. Az új intézményt az akkori magyar kultuszminiszter avatta fel. Ebben mintegy 100 hallgató (tanítók gyermekei) nyert elhelyezést. Az otthont a

magyar állam egy millió koronás adományából és tizenhétezer magyar tanító adományából létesült Eötvös Alap építette fel. A világháború alatt ez az épület is hadikórház céljait szolgálta, majd 1919-ben az idegen impérium vette át. Ez az épület annak a kolostornak a helyén épült fel, amelyben — a hagyomány szerint — a gyermek Hunyadi Mátyás első oktatását nyerte.

1912-ben a Kolozsvári Önkéntes Mentőegyesület új palotát épített s abban az orvostanhallgatók részére otthont rendezett be. Ezt is a hadsereg foglalta le a világháború alatt s 1920-ban új uralom alá került. Ebben az épületben van most elhelyezve 75 férőhellyel a „Szilágyi Erzsébet Leányotthon“. Az eddigi intézmények diákok számára létesültek. Ezért 1908-ban az egyetemi hallgatónők részére létesült egy diákotthon „Tanítók Leányotthona“ néven ; ebben az épületben van jelenleg a „Teleki Blanka Leányotthon“; 1919-ben ez is idegen vezetés alá került.

1872-től 1919-ig, az egyetem alapításától az egyetem meneküléséig a Ferenc József Tudományegyetem diáksága az egyetemi diákasztal, a Tanítók Háza, a



Az Eötvös József Diákotthon

Tanítók Leányotthona, a Báthory-Apor Szeminárium, a Kalazantinum és a Református Theológiai Akadémia diákjóléti támogatásában részesült — az egyetemi ösztöndíjak, pályadíjak és a tandíjelengedés segítségével. Évenként mintegy 500—600 ifjú (átlagosan az összes hallgatóknak mintegy 29%-a) élvezte ezeknek az intézményeknek áldásos és hatékony támogatását.

Az 1872—73. tanévtől az 1917—18. tanévig az egyetemnek összesen 59.774 hallgatója volt. Az egyetem által engedélyezett tandíjkezdvezmény és pályadíjak, valamint az állam által adományozott ösztöndíjak összege a következő volt (öt tanévenként csoportosítva):

Tanév	Tandíjkezdvezmény		Ösztöndíjak	
	Hallg. száma	Összege	Hallg. száma	Összege
1872/73—1876/77	773	22.400	431	155.940
1877/78—1881/82	1.035	29.860	462	160.246
1882/83—1886/87	817	22.950	676	261.552
1887/88—1891/92	1.051	29.962	784	348.944
1892/93—1896/97	1.169	38.702	1.068	377.790
1897/98—1901/02	1.853	84.352	1.531	479.938
1902/03—1906/07	2.965	184.906	1.863	500.967
1907/08—1911/12	2.694	171.073	2.408	613.526
1912/13—1916/17	1.847	125.308	1.248	390.759
1872/73—1916/17	14.204	709.513	10.471	3.289.662

A jelzett negyvenöt év alatt tehát :

14.204 hallgató 709.513 korona tandíjkezdvezményt,
10.471 hallgató 3,289.662 korona ösztöndíjat és
kb. 8.000 hallgató 109.410 korona pályadíjat kapott, vagyis

4,108.585 korona támogatást kaptak az egyetem hallgatói (az egy-egy diákra eső átlag a 68 koronát is eléri). (A könnyebb áttekinthetőség céljából a forint értékeket is koronaértékre számítottuk át ; a rendelkezésre álló adatok 1908-ig az ösztöndíjakat és a pályadíjakat külön, azóta pedig együtt tüntették fel, ezért kellett a 109.410 K pályadíjösszeget külön felvenni.) Azaz a mondott idő alatt az összes hallgatóknak kb. 24%-a részesült tandíjkezdvezményben és kb. 18%-a ösztöndíjat és pályadíjat kapott. Ha még azt is figyelembe vesszük, hogy a kolozsvári joghallgatók, orvostanhallgatók és bölcsészettanhallgatók segítőegyesülete is minden esztendőben több ezer korona támogatást adott tagjainak, továbbá, hogy a diákasztal és a felekezeti kollégiumok is jelentős

támogatást nyújtottak, megállapítható, hogy a Ferenc József tudományegyetem a tehetséges, de támogatásra szoruló szegénysorsú diákjait mindig hathatósan istápolta és segítette.

Az 1914—18-as világháború nagy változást okozott az egyetemi ifjúság életében ; a hallgatóság nagy része bevonult s alig egy hatoda maradt csak az egyetem padjaiban. A világháború után pedig Kolozsvár idegen impérium alá került a trianoni diktátum alapján és az egyetemnek menekülnie kellett.

Az egyetem Budapestre menekült, onnan Szegedre költözött s működését 1921 őszén itt kezdte meg.

A világháború küzdelmeiből hazatért ifjúság igen nehéz helyzetben volt s a magyar társadalom is erősen sínylette az ország megcsonkításának



A Szilágyi Erzsébet Leányotthon



A Teleki Blanka Leányotthon

súlyos gazdasági következményeit. Mindezek a körülmények rendkívüli feladatok elé állították a magyar államot és a menekült egyetemet is. Az egyetem megnyitásakor azonnal diákasztalt szerveztek 250 diák részére és internátust állítottak fel egyelőre 120 diák részére. Azonban ezek a háború előtti eszközök már nem bizonyultak elegendőnek a támogatás hathatósága szempontjából és a diákjóléti támogatásnak egészen új formáit és módszereit kellett megkeresni és alkalmazni, hogy a súlyos viszonyok közé került ifjúság tanulása lehetővé váljék.

A menekülés által sokat veszített tanárok, a szegénységgel küzdő társadalom és az országújraépítés feladataival birkózó magyar állam azonban mégis mindent megkíséreltek és megtettek, hogy a helyzetben segítsenek és az egyetem ifjúságának hathatós támogatást nyújtsanak. 1923-ban *Szandtner Pál* egyetemi tanár kezdeményezésére és vezetése mellett megalakult az első „Egyetemi Diákjóléti és Diákvédő Iroda“, melynek célja és feladata a hathatós diákvédelem és támogatás intézményes megszervezése, a segítés állandó megteremtése és az adott segélyek ellenőrzése. Az iroda élén az egyetem tanácsa által megbízott egyetemi tanár áll, aki a segélyre szoruló hallgatókat mind személyesen meghallgatja és az egyéni életkörülmények mérlegelése alapján a segélyre nézve dönt, tandíj-, vizsgadíj-, lakás-, ellátási-, ruha-, gyógyszer és gyógykezeltetési, tankönyv- és egyéb segélyt ad s ha kell, még tanácsokkal is ellát. Az Iroda működése alatt beváltotta a hozzá fűzött reményeket s valóban példás támogatásban részesítette az egyetem tehetséges, de mostoha családszociális körülmények között élő diák-



A szegei Horthy-kollégium férfi-tagozata

jait. 1928-tól 1931-ig *Fógel József*, 1931-től 1936-ig *Buday Árpád*, 1937-ben *Banner János* és 1937-től 1940-ig *Polner Ödön* egyetemi tanárok álltak az egyetemi diákvédő iroda élén tanárelnöki minőségben.

Közben egyre bővültek a diákjóléti intézmények Szegeden a város és az állam, valamint a társadalom pártfogása révén. Kibővült a diákasztal, a Horthy Miklós Internátus mellett újabbak (Bocskai-, Szent Imre-Internátus, Szent Erzsébet Leány-internátus) jöttek létre és egyre több (közel 400) hallgatónak nyújtottak otthont. 1928-ban megépült az új Horthy Kollégium ifjak és leányok részére közel 400 férőhellyel ; a menza is kb. 500 hallgatónak nyújtott ellátást, miután 1930-ban Mensa Academica is alakult az internátusokban nem lakó hallgatók részére is. 1932-ben létesült a Luther Otthon s a Turul Szövetség Otthona is. 1938-ban pedig a visszacsatolt felvidéki hallgatók részére létesült az Egyetemi Diákotthon. Az ősi hagyományokon haladó Alma Mater menekülése alatt is segítette diákjait.

A Ferenc József tud.-egy. Szegeden hallgatóinak a következő összegű támogatást adta :

Tandíjkedvezmény (1921/22 — 1939/40)	1,620.097 P.
A Diákjóléti és Diákvédő Iroda támogatása (1923/24 — 1939/40)...	670.115 „
A Mensa Academica támogatása (1931/32 — 1939/40).....	139.484 „
Összesen.....	2,429.696 P.



A szegedi Horthy-kollégium női tagozata

Mintegy 13.000 hallgató részesült tandíjkezdményben, 12.404 hallgató kapott segélyt a Diákjóléti és Diákvédő Irodától és 2523 hallgatót részesített segélyben a Mensa Academica. Ezenfelül a felsorolt egyéb internátusok, valamint a diákegyesületek is adtak a diákoknak támogatást pénzben és természetben. De nagy részt vállalt a vallás- és közoktatásügyi minisztérium is, mely igen jelentős összegekkel támogatta az intézményeket. Ilymódon a hallgatóságnak mintegy 35—40%-a részesült segélyben, amiáltal a diákság súlyos szociális helyzete jelentős mértékben megjavult.

Az egyetem menekülésének két évtizede alatt Kolozsvár és Erdély magyarsága az egyházakkal együtt az ott maradt magyar diákság támogatását is példaadó módon és áldozatkészséggel szervezte meg, hogy ezzel az idegen impérium mostoha körülményei között is biztosítsák gyermekeik tanulási lehetőségét.

A Református Kollégium főiskolás internátusában 1929-ig 20—30, azután pedig már 50—90 egyetemi hallgató lakott és élvezett ez idő alatt 31.146 P. értékű kedvezményt; az erdélyi református egyházkerület Teológiai Fakultásán az 1918—1940. években 532 egyetemi hallgató 71.512 P. segélyben részesült; a Főiskolás Ifjúsági Keresztyén Egyesület útján az 1921—1940. években 650 hallgató 130.040 P. segélyben részesült s az erdélyi református egyházkerület igazgatótanácsa az egyetemi hallgatók között 188.000 P. segélyt osztott szét. Hasonló eredménnyel és odaadással támogatta a diákokat a római katolikus egyház, valamint az unitárius egyház is.



*A Marianum római katolikus leánynevelő intézet
A megszállás alatt a római katolikus főiskolai hallgatónőknek is otthona volt*

A Báthory-Apor Szeminárium, a református és az unitárius kollégium otthonot nyújtott a férfi hallgatóknak, a Marianum, a Református Szeretetház és az Unitárius Leányotthon a nőhallgatóknak biztosított otthonot. A Romániai Országos Magyar Párt diáksegélyző bizottsága 1926 óta fejtett ki diáksegélyezést s évente 5—24.000 P összegű, társadalmi gyűjtéssel szerzett segílyt osztott szét a diákok között. Az „Ellenzék“ című napilap diákmenzát tartott fenn, melyen évente mintegy 80 hallgató kapott ellátást. 1938-ban pedig az erdélyi magyar hallgatók megalapították a „Méhkas“-Szövetkezetet azzal a céllal, hogy a diákság anyagi támogatását, de egyben a gazdasági életre való nevelését is szolgálják. Százötven kolozsvári magyar egyetemi hallgató üzletrészjegyzésével indult el a szövetkezet, mely évente 100—200 hallgató mindennapi ellátását is biztosította.

Ugyanakkor, amikor az erdélyi és főleg a kolozsvári magyar társadalom és az erdélyi egyházak a magyar diákság segítségét olyan példás hősiességgel és áldozatkészséggel szervezték meg, a Trianon utáni új impérium sorra elvette a magyar birodalomban felépített diákjóléti intézményeket. Így az egyetemi diákasztal épületéből a magyar diákokat 1919. május 21-én kilakoltatták; a Tanítók Házát ugyanezen év június 26-án vették át a román hatóságok s 1939-ig — rövid megszakítással — román diákok otthonául szolgált, ezután pedig megkezdték főiskolává való átalakítását. A tanítók leányotthonát a román tanítóegyesület vette át. A mentők házában is a románok helyezkedtek el. Később azonban — természetesen nagyon korlátolt számban — magyarok is bejuthattak az újonnan megszervezett román diákotthonokba.

A román uralom alatt (1922-ben) egy 120 férőhelyes diákotthon létesült (most a Bolyai Diákotthon van benne elhelyezve) és 1938-ban új menza létesült a régi, 1813-ban épült kolozsvári magyar Nemzeti Színház nemesen egyszerű új-



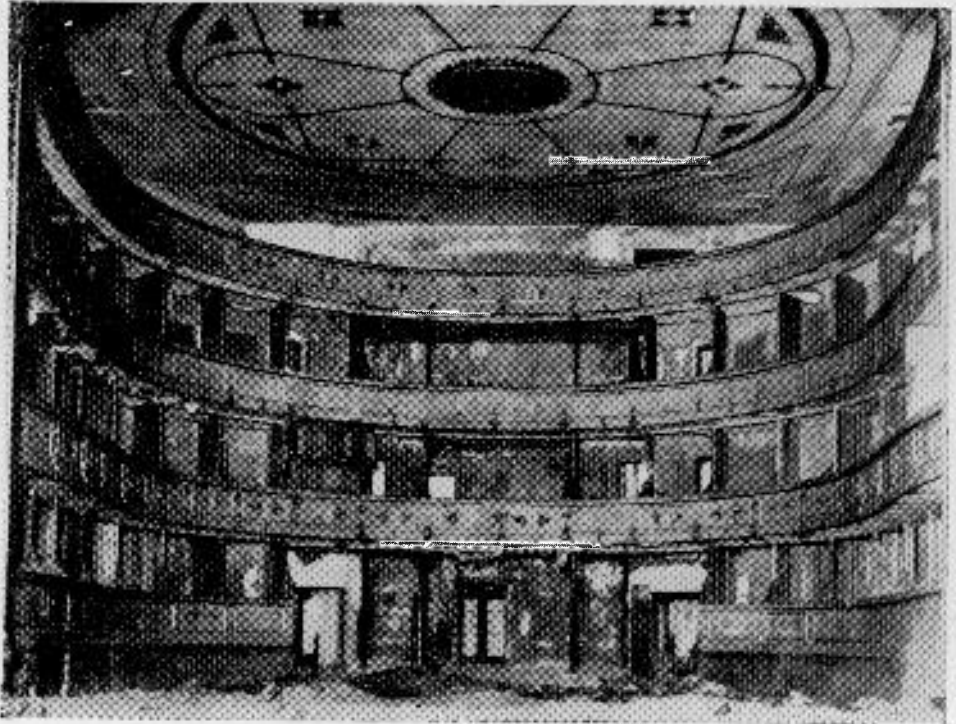
*Az erdélyi református egyházkerület kolozsvári teológiai fakultása
Kezdetől fogva a református egyetemi hallgatóknak is szállást adott*



*A református Szeretetház
A megszállás alatt a református főiskolai hallgatóknak is otthona volt*



A farkas-utcai Nemzeti Színház



A farkas-utcai Nemzeti Színház nézőtere a lebontás, illetőleg átalakítás előtt

klasszikus épületének átépítésével ; ez az új építkezés teljesen megbontja a Farkas-utca történelmi hangulatát. Az épület most a Mátyás Király Diákház céljait szolgálja.

1940-ben, Kolozsvárnak az anyaországhoz történt visszacsatolása és a Ferenc József Tudományegyetemnek székhelyére történt visszatérése után *Hóman Bálint* m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter nagyszabású és a kor követelményeinek megfelelő új diákjóléti szervezetet hívott életre Kolozsvárt, mely minden hazai egyetem számára mintaképül szolgál. Mindenekelőtt szervezetileg egyesítette a miniszter az összes kolozsvári intézményeket az újonnan szerve-



A Mátyás Király Diákház

zett „Egyetemi Diákvédő Hivatal“ keretében, melynek vezetésével *György Lajos* kolozsvári egyetemi tanárt bízta meg, ki a megszállás alatt a kolozsvári magyar egyetemi hallgatók tanulmányi igazgatója volt s ott a diákjóléti ügyeket is intézte. Egyidejűleg a miniszter átépíttette és rendbehozatta az összes diákjóléti intézményeket, hogy bennök a magyar egyetemi diákság ismét visszanyerje a régi tisztaságot, rendet és otthonosságot, ami igen jelentékeny állami befektetéseket emésztett fel.

A kolozsvári Egyetemi Diákvédő Hivatal szervezetileg három tagozatra oszlik — *György Lajos* egységes vezetése alatt : 1. Az első tagozat a diákszociális ügyekkel foglalkozik ; ide tartozik az egyetemen szervezett Diákjóléti és Diákvédő Iroda, valamint az alája tartozó diákjóléti intézmények : *a*) a Gábor Áron Diákotthon (240 helyyel), *b*) az Eötvös József Diákotthon (170 helyyel), *c*) a Bolyai Diákotthon (120 helyyel), továbbá a nőhallgatók részére : *d*) a Szilágyi Erzsébet Leányotthon (75 helyyel), *e*) a Teleki Blanka Leányotthon (50 helyyel) és *f*) a Mátyás Király Diákház és a diákasztal. A miniszter ennek a tagozatnak a vezetésével és az iroda tanárelnökségével is *György Lajost* bízta meg. 2. A második

tagozat a kolozsvári egyetem ifjúsági egyesületeivel foglalkozik ; ennek kinevezett egyetemi tanári elnöke az ifjúsági egyesületnek hivatalból a tanárelnöke. 3. A harmadik tagozat az egyetemet végzetek ügyeivel foglalkozik. Ilymódon a Diákvédő Hivatal összefogja az egyetemi ifjúsággal kapcsolatos összes ügyeket és intézményeket, egységes vezetés alá helyezi őket s ezzel harmonikus együttműködésüket biztosítja. A miniszter a Diákvédő Hivatal és a Ferenc József egyetem közötti kapcsolat biztosítása céljából a Hivatal mellett „Egyetemi Diákjóléti Bizottságot“ is életre hívott, melynek tagja az egyetem egyes karainak egy-egy képviselője és a Diákvédő Hivatal három tagozatának tanárvezetője ; a Bizottságnak az a rendeltetése, hogy a Diákvédő Hivatal működését az egyetem részéről támogassa és előmozdítsa.

Ez az egészen korszerű, új szervezetű diákjóléti szervezet az első tanév alatt igen eredményesen működött, ami által beigazolódott Hóman Bálint miniszter elgondolásának helyessége.

Az 1940—41. tanévben a kolozsvári Egyetemi Diákvédő Hivatal a következő segélyeket adta :

A segély neve	Segélyezettek	Segélyösszeg
Lakás és menza	600	87.768.25 P
Ruhasegély	118	15.605.05 »
Vizsgadíjsegély	223	6.602.75 »
Tandíjsegély	149	4.950.75 »
Tanulmányi segély	41	1.307.— »
Utazási segély	44	1.275.90 »
Egészségügyi segély	104	3.760.75 »
Kölcsön-segély	9	494.— »
Tankönyvsegély	166	2.389.95 »
Egyéb segély	3	112.74 »
Összesen	1.457	124.267.14 P.

Az összes hallgatóknak tehát mintegy 55%-a részesült segélyben, amiből az egy hallgatóra eső átlag 85 pengő. Ezenfelül az egyházak által nyújtott segélyek összege is mintegy 70.000 pengőre becsülhető. Továbbá figyelembe veendő még, hogy a vallás- és közoktatásügyi minisztérium a menza és lakás tényleges költsége és térítési díj különbözete címén tárcája terhére is igen jelentős összeget utalványozott.

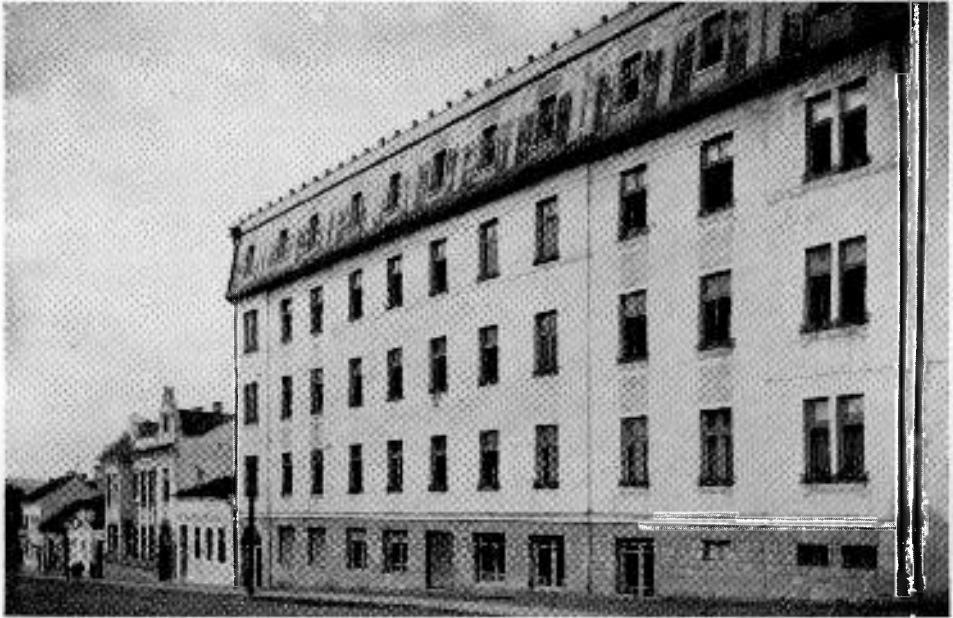
Ilymódon a kolozsvári m. kir. Ferenc József tudományegyetem hallgatói az új diákjóléti segélyrendszer segítségével valóban megértő támogatásban részesültek, amire az igen nehéz helyzet miatt, melybe az idegen impérium alatti élet hozta őket, ténylegesen nagy szükség volt. Így vált lehetővé a magyar egyetemi diákságnak az a törekvése, hogy az újra magyar kolozsvári egyetemen komolyan tanulhasson, megfelelő anyagi támogatással nagy feladataira felkészüljön az otthoni pótló környezetben és újra igazi diákéletet élhessen. Igazi diákélet 1918 előtt ugyanis — a selmeci diákélet mellett — csak Kolozsvárt volt, hiszen az egész város a maga épületeivel, templomaival, kollégiumaival, könyvtárával, szobraival, színházával, utcáival, tereivel és sportéletével mindenben méltó környezetet adott ehhez a szép diákélethez, mely hagyományt ápolt és tisztelt



A Mátyás Király Diákház diszterme



A Diákvédő Hivatal helyisége a Mátyás Király Diákházban



A Bolyai Diákotthon

s mégis az örök ifjúság vidámságától volt hangos, s mindenki számára, aki ezt itt átélte, mindvégig felejthetetlen élménnyé lett. S ma az új magyar diákélet is szép diákélet ígérését mutatja.

A kultuszminiszter 1940-ben ezen a téren is nagyjelentőségű újítást vezetett be. Az erdélyi magyar egyetemi diákság ugyanis a diákegységre törekedett s ezt segítette elő a miniszter, amikor Erdély számára csak egy magyar diákszervezet engedélyezett: a Kolozsvári Magyar Diákok Szövetségét, mely (a felekezeti diákegyesületek mellett) a Diákvédő Hivatal második tagozatához tartozó egyetlen hivatalos egyetemi diákszervezet. Ez a szövetség tagjait karonként szervezi, de karközi munkaközösségekbe is összefogja, hogy ezáltal a tudománykari szakképzést és a közös nemzeti munkát egyaránt szolgálja. Ebben a szervezeti keretben bontakozik ki az új diákélet. Amíg azonban a régi diákéletben sok külsőség jutott szóhoz, addig az újban a csendes nemzeti közösségi munka jut előtérbe, így az önképzés, a népkutatás, a művelődés és sport, s az öncélú diákpolitizálás és az egyesületközi vetélkedés helyett komoly munka folyik a magyar birodalom szolgálatára való tudatos és áldozatos felkészülés jegyében.

Erdély szépséges fővárosában, a magyar birodalom egyik legrégebb kulturális központjában, Kolozsvárt így élt és így él az egyetem diáksága — a magyar állam, a magyar egyetem, az erdélyi magyar társadalom és az egyházak támogatásától övezetten, hogy új, jobb és áldozatkészebb nemzedékeket adjon az örök magyarságnak.

RUDAI REZSŐ